

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-06-24

Diarienummer N166-0233/24

Handläggare

Anette Moberg; Karita Saapunki Björk

Författare

Anette Moberg

Telefon: Anette: 031-3666069, Karita: 031-3660614

E-post: anette.moberg@socialhisingen.goteborg.se;

karita.saapunki.bjork@socialhisingen.goteborg.se

Svar på motion av Martin Wannholt (D) och Patrik Höstmad (D) om att ta fram riktlinjer för att stadens lokaler ska vara fria från politiska och religiösa budskap (SLK-2024-00235)

Förslag till beslut

Socialnämnden Hisingen anser motionen besvarad.

Sammanfattning

Detta tjänsteutlåtande är ett remissvar från socialförvaltningen Hisingen om att utreda riktlinjer för Göteborgs Stads lokaler för offentliga tjänster och annan kommunalt sanktionerad verksamhet, där möjligt och lämpligt, är fria från politiska, ideologiska och religiösa budskap och symboler.

Förvaltningen anser att motionen är besvarad. Frågan som väcks i motionen är en mycket viktig fråga. Socialtjänsten är utsatt för desinformation och vill betona vikten av att alla hjälps åt att motverka desinformation och istället verka för saklig och objektiv kunskap och utbildning.

SF Hisingen har tre socialkontor med bemannad reception och några kontor utan reception där besök av klienter tas emot. På socialtjänstens besöksarenor får endast information om socialtjänsten förekomma. Detta följs strikt på samtliga av SF Hisingens socialkontor som tar emot besök av klienter. Förutom socialtjänstens kontor ansvarar socialförvaltningen också för lokaler som är mötesplatser i form av fritidsverksamheter, mötesplatser och en folklund. En av lokalerna hyrs också ut till andra aktörer.

Att vara opartisk och saklig anser SF Hisingen som mycket viktigt och förvaltningens verksamheter är noga med att det inte ska finnas politiska, ideologiska och religiösa budskap och symboler i våra verksamhetslokaler. Uppfattningen bland ansvariga är att det idag fungerar mycket bra och att det inte är några problem.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Frågan är komplex och det finns ett antal dimensioner att ta i beaktande i form av lagstiftning, internationella konventioner och regeringsformen. Nedan är några exempel som SF Hisingen vill belysa:

I **diskrimineringslagen** finns sju diskrimineringsgrunder. Dessa är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Hets mot folkgrupp är om någon i uttalande eller i annat meddelande som sprids – hotar eller uttrycker missaktning för folkgrupp eller annan sådan grupp av personer med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung eller trosbekännelse.

Religionsfrihet är en grundläggande **mänsklig rättighet** som skyddas både av internationella konventioner och nationell lagstiftning. I Sverige skyddas religionsfriheten av regeringsformen, som garanterar att varje person har rätt att utöva sin religion enskilt eller tillsammans med andra. Denna rättighet omfattar även att bära religiösa symboler. Samtidigt har arbetsgivare en viss rätt att sätta regler för arbetsplatsen, inklusive klädkod och annan presentation, så länge dessa regler är motiverade, objektiva och proportionerliga.

Tryckfrihetsordningen syftar till att säkerställa ett fritt meningsutbyte, en fri och allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande. Tryckfriheten innebär en frihet för var och en att i tryckt skrift uttrycka tankar, åsikter och känslor samt att offentliggöra allmänna handlingar och i övrigt lämna uppgifter i vilket ämne som helst.

Göteborg Stads Policy för kommunikation

Information och kommunikation – förutsättning för demokrati

- Göteborgs Stads information och kommunikation ska kännetecknas av öppenhet och ett aktivt förhållningssätt samt alltid vara opartisk och saklig.
- Inom Göteborgs Stad följer ansvaret för information och kommunikation med ansvaret för verksamheten.
- Göteborgs Stad skiljer tydligt på roll och uppdrag när det gäller tjänstepersoners och politikers information och kommunikation.
- Göteborgs Stads kontakter med massmedia ska präglas av öppenhet och proaktivitet.

Bilagor

1. Motion av Martin Wannholt (D) och Patrik Höstmad (D) om att ta fram riktlinjer för att stadens lokaler ska vara fria från politiska och religiösa budskap

Ärendet

Ett remissvar från socialförvaltningen Hisingen om att utreda riktlinjer för Göteborgs Stads lokaler för offentliga tjänster och annan kommunalt sanktionerad verksamhet, där möjligt och lämpligt, är fria från politiska, ideologiska och religiösa budskap och symboler.

Bifogat ärende översänds med svar senast 2024-08-05.

Beskrivning av ärendet

En motion har inkommit om att ta beslut i kommunfullmäktige att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda riktlinjer för Göteborgs Stads lokaler för offentliga tjänster och annan kommunalt sanktionerad verksamhet, där möjligt och lämpligt, är fria från politiska, ideologiska och religiösa budskap och symboler. Undantag från dessa riktlinjer ska tas fram där närvaron av denna typ av budskap och symboler bedöms vara naturliga och lämpliga.

Bakgrunden till motionen är att myndigheter är skyldiga att agera sakligt och opartiskt i enlighet med objektivitetsprincipen. Utöver rätten till ett sakligt och opartiskt agerande av myndighetspersonal, är det också viktigt att myndigheters lokaler och verksamheter förblir neutrala för att säkerställa likvärdighet. För att säkerställa en rättvis, objektiv och inkluderande miljö är det därför avgörande att kommunens lokaler, där så är möjligt, är politiskt, ideologiskt och religiöst neutrala.

Motionärerna menar vidare att det är viktigt att göra en gränsdragning mellan vilka lokaler som bör vara neutrala och vilka lokaler som är avsedda för politiska och religiösa budskap som en del av sin verksamhet.

Justitieombudsmannen har tidigare konstaterat att grundlagarnas skydd för yttrandefriheten inte hindrar det allmännas företrädare, i lokaler där det allmänna svarar för verksamheten, att reglera vilka typer av budskap som får spridas. Reglerna måste dock vara generella och får inte diskriminera mellan olika enskilda framställningar på grund av deras innehåll.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen anser att frågan som väcks i motionen är en mycket viktig fråga. Socialtjänsten är utsatt för desinformation och vill betona vikten av att alla hjälps åt för att motverka desinformation och istället verka för saklig och objektiv kunskap och utbildning.

SF Hisingen har tre socialkontor med bemannad reception och kontor utan reception där besök av klienter tas emot. På socialtjänstens besöksarenor får endast information om socialtjänsten förekomma. Detta följs strikt på samtliga av SF Hisingens socialkontor som tar emot besök av klienter. Förutom socialtjänstens kontor ansvarar socialförvaltningen också för lokaler som är mötesplatser i form av fritidsverksamheter, mötesplatser och en folkpark. En av lokalerna hyrs också ut till andra aktörer.

Att vara opartisk och saklig anser SF Hisingen som mycket viktigt och förvaltningens verksamheter är noga med att det inte ska finnas politiska, ideologiska och religiösa budskap och symboler i våra verksamhetslokaler. Uppfattningen bland ansvariga är att det idag fungerar mycket bra och att det inte är några problem.

Under utredningens gång väcktes frågor från de intervjuade utifrån motionens frågeställning. Frågan är komplex och känslig och det är viktigt att alla ska få plats och att ingen får känna sig diskriminerad. Områden som framkom under utredningen var:

- Vad det innebär att vara opartisk och saklig utifrån objektivitetsprincipen
- Vad regleras utifrån lagstiftningen?
- Hur relaterar frågorna till diskrimineringsgrunderna.
- Var gränsen går mellan påverkan och kunskap. Hur bedömningar ska göras om vad som är politiskt neutralt eller inte.
- Hur chefer ska förhålla sig till medarbetare och besökare som bär symboler på sig som kan tolkas som politiskt eller ideologisk påverkan. Hur förhålla sig till skiljelinjen mellan ställningstagande och påverkan.
- Innebörden av symboler och hur symboler tolkas förändras över tid beroende på vad som händer i omvärlden. Hur verksamheterna ska förhålla sig till symboler som tidigare ansågs vara värdeneutrala men som har blivit värdeladdade?
- Vad som gäller vid uthyrning av lokaler till externa aktörer och föreningar? Vilken kontroll som ska göras av verksamhet innan uthyrningen och hur sker den?
- Hur förhålla sig vid samnyttjande av lokaler.
- Hur kvalitetssäkras källan till informationen i syfte att utreda om den är saklig i utbildningssyfte eller om den är skriven i syfte att påverka utifrån ideologi.

Helena Lundberg

Karita Saapunki Björk

tf Förvaltningsdirektör

Avdelningschef

Beslutet ska skickas till

Socialnämnden Hisingen översänder remissvaret till stadsledningskontoret senast 2024-08-05. Svaret lämnas i Word-format och skickas till stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se. Diarienummer SLK-2024-00235 anges och remissinstansens namn i ämnesraden på epostmeddelandet. Protokollsutdrag och tjänsteutlåtande ska bifogas.